

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ****Κείμενο: Το μαύρο κύμα (απόσπασμα)**

Η Κενγκά άνοιξε τις φτερούγες, για να πετάξει αλλά το κύμα ήταν πιο γρήγορο και την πήρε από κάτω. Όταν **ξαναβγήκε στην επιφάνεια**, το φως της μέρας είχε χαθεί κι όταν κούνησε δυνατά το κεφάλι, κατάλαβε πως η κατάρα των θαλασσών την είχε τυφλώσει.

Η Κενγκά με τ' ασημιά φτερά βούτηξε πολλές φορές το κεφάλι της στο νερό, ώσπου κάποιες ακτίνες φως έφτασαν στις κόρες των ματιών της που 'χαν σκεπαστεί με πετρέλαιο. Η παχύρρευστη κηλίδα, η μαύρη μάστιγα, της είχε κολλήσει τα φτερά στο σώμα, κι η Κενγκά έπιασε να κουνάει τα πόδια, με την ελπίδα να κολυμπήσει γρήγορα και **να φύγει μακριά απ' το μαύρο κύμα**. Με όλους **τους μυσ** της πιασμένους από την προσπάθεια, κατάφερε κάποτε να φτάσει στο τέλος της πετρελαιοκηλίδας και να 'ρθει σ' επαφή με το καθαρό νερό.

Όταν, βουτώντας το κεφάλι στο νερό κι ανοιγοκλείνοντας συνέχεια τα μάτια, κατάφερε να τα καθαρίσει, σήκωσε το κεφάλι και κοίταξε τον ουρανό· δεν είδε παρά κάτι σύννεφα ανάμεσα στη θάλασσα και στην απεραντοσύνη του ουράνιου **θόλου**. Ήδη οι συντρόφισσές της απ' το σμήνος του Φάρου της Κόκκινης Άμμου πρέπει να 'χαν πετάξει μακριά — πολύ μακριά. Έτσι ήταν ο νόμος. Είχε δει κι **η ίδια** άλλους γλάρους να μολύνονται από το θανάσιμο μαύρο κύμα, κι όσο δυνατή κι αν ήταν η λαχτάρα της να κατέβει για να βοηθήσει, είχε αναγκαστεί ν' απομακρυνθεί, υπακούοντας στο νόμο που απαγορεύει την παρουσία στο θάνατο των συντρόφων.

Με τα φτερά τους ακίνητα, κολλημένα στο σώμα τους, οι γλάροι αποτελούσαν εύκολη **λεία** για τα μεγάλα ψάρια ή πέθαιναν αργά από ασφυξία, καθώς το πετρέλαιο έφραζε όλους τους τους πόρους. Αυτό το τέλος την περίμενε, κι η Κενγκά ευχήθηκε να την κατάπιναν αμέσως τα σαγόνια κάποιου κήτους. Η μαύρη κηλίδα. Η μαύρη μάστιγα. Περιμένοντας το τέλος της, η Κενγκά έπιασε να καταριέται τους ανθρώπους. «Όχι όμως όλους... Να μην είμαι και άδικη», έκρωξε αδύναμα.

Πολλές φορές, από ψηλά, είδε πώς κάτι μεγάλα πετρελαιοφόρα **επωφελούνταν** τις μέρες που 'χε στεριανή ομίχλη, για να βγουν στη θάλασσα και να πλύνουν τις δεξαμενές τους. Σκόρπιζαν στη θάλασσα χιλιάδες λίτρα από μια ουσία παχύρρευστη και μολυσματική, που επέπλεε στο κύμα. Είδη όμως κι άλλες φορές που κάτι μικρά **πλεούμενα** πλεύριζαν τα πετρελαιοφόρα κι απαιτούσαν απ' αυτά ν' αδειάσουν τις δεξαμενές τους. Δυστυχώς όμως, αυτά τα πλεούμενα, όπου κυμάτιζε η σημαία με τα χρώματα της ίριδος, δεν έφταναν πάντα εγκαίρως για ν' αποτρέψουν τη δηλητηρίαση των θαλασσών...

Λουίς Σεπούλβεδα

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Ερωτήσεις:

- 1. Σύμφωνα με το κείμενο, τι έκαναν τα υπόλοιπα μέλη του σμήνου των γλάρων, όταν η Κενγκά παγιδεύτηκε στην πετρελαιοκηλίδα;**
 - A. Κατέβηκαν και προσπάθησαν να τη βοηθήσουν
 - B. Πέταξαν μακριά
 - Γ. Παγιδεύτηκαν κι εκείνα προσπαθώντας να την απεγκλωβίσουν
 - Δ. Πετούσαν ολόγυρά της, δίχως να μπορούν να τη βοηθήσουν

- 2. Πώς κατέληγαν οι γλάροι που μολύνονταν με πετρέλαιο;**
 - A. πέθαιναν από ασφυξία
 - B. γίνονταν θηράματα μεγαλύτερων ψαριών
 - Γ. πέθαιναν από δηλητηρίαση
 - Δ. το Α και το Β

- 3. Ποια πρόταση δεν είναι αληθής, σύμφωνα με το κείμενο;**
 - A. Μετά από πολλή προσπάθεια, η Κενγκά κατάφερε να καθαρίσει τα μάτια της από το πετρέλαιο
 - B. Η Κενγκά άρχισε να καταριέται τους ανθρώπους που έφταιγαν για την μόλυνση
 - Γ. Η Κενγκά πάντα βοηθούσε τους γλάρους που παγιδεύονταν στο «μαύρο κύμα»
 - Δ. Τα πλεούμενα, όπου κυμάτιζε η σημαία με τα χρώματα της Ίριδος προσέγγιζαν τα πετρελαιοφόρα και τους ζητούσαν να αδειάσουν τις δεξαμενές τους

- 4. «Ξαναβγήκε στην επιφάνεια»: η φράση σημαίνει:**
 - A. καταδύθηκε
 - B. αναδύθηκε
 - Γ. υποδύθηκε
 - Δ. κανένα από τα παραπάνω

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5. Στη φράση «οι γλάροι αποτελούσαν εύκολη λεία για τα μεγάλα ψάρια», η λέξη λεία σημαίνει:
- A. παγίδα
 - B. κίνηση
 - Γ. θήραμα
 - Δ. περίπτωση
6. «Όταν, βουτώντας το κεφάλι στο νερό κι ανοιγοκλείνοντας συνέχεια τα μάτια, κατάφερε να τα καθαρίσει, σήκωσε το κεφάλι και κοίταξε τον ουρανό· δεν είδε παρά κάτι σύννεφα ανάμεσα στη θάλασσα και στην απεραντοσύνη του ουράνιου θόλου.» Στο απόσπασμα κυριαρχεί:
- A. η αφήγηση
 - B. η περιγραφή
 - Γ. το ασύνδετο σχήμα
 - Δ. ο πλάγιος λόγος
7. «πως η κατάρα των θαλασσών την είχε τυφλώσει». Η πρόταση είναι:
- A. ερωτηματική
 - B. ειδική
 - Γ. αναφορική
 - Δ. εναντιωματική
8. Το ρήμα «να φύγει» βρίσκεται στην:
- A. οριστική αορίστου ενεργητικής φωνής
 - B. οριστική ενεστώτα ενεργητικής φωνής
 - Γ. υποτακτική αορίστου ενεργητικής φωνής
 - Δ. υποτακτική ενεστώτα ενεργητικής φωνής

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

9. «τους μυς»: η γενική ενικού του ουσιαστικού είναι:

- A. του μυός
- B. του μυός
- Γ. των μυών
- Δ. του μυ

10. «οι γλάροι αποτελούσαν εύκολη λεία...». Η υπογραμμισμένη λέξη λειτουργεί ως:

- A. Υποκείμενο
- B. Επιθετικός προσδιορισμός
- Γ. Κατηγορούμενο
- Δ. Αντικείμενο

11. «Είχε δει κι η ίδια». Η υπογραμμισμένη φράση είναι:

- A. οριστική αντωνυμία
- B. επίθετο
- Γ. αναφορική αντωνυμία
- Δ. προσωπική αντωνυμία

12. «στην απεραντοσύνη του ουράνιου θόλου». Η υπογραμμισμένη λέξη και το επίθετο «θολού» που συνοδεύει το ουσιαστικό «νερού» είναι μεταξύ τους:

- A. ταυτόσημα
- B. παρώνυμα
- Γ. τονικά παρώνυμα
- Δ. ομόηχα

13. «Είχε δει κι η ίδια άλλους γλάρους να μολύνονται από το θανάσιμο μαύρο κύμα». Το ρήμα είναι:

- A. απρόσωπο

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

- Β. συνδετικό
- Γ. μεταβατικό
- Δ. αμετάβατο

14. «η Κενγκά ευχήθηκε να την κατάπιαν αμέσως τα σαγόνια κάποιου κήτους.» Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ:

- A. Μακάρι να την κατάπιαν αμέσως τα σαγόνια κάποιου κήτους!
- B. Μακάρι να με έχουν καταπιεί αμέσως τα σαγόνια κάποιου κήτους!
- Γ. Μακάρι να με καταπιούν αμέσως τα σαγόνια κάποιου κήτους!
- Δ. Μακάρι να με είχαν καταπιεί αμέσως τα σαγόνια κάποιου κήτους!

15. «πλεούμενα»: η ουσιαστικοποιημένη μετοχή είναι χρόνου:

- A. παρακειμένου παθητικής φωνής
- B. ενεστώτα παθητικής φωνής
- Γ. ενεστώτα ενεργητικής φωνής
- Δ. κανένα από τα παραπάνω